

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
Кафедра товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва

СИЛАБУС

ПОРІВНЯЛЬНЕ ТЕСТУВАННЯ / COMPARATIVE TESTING

Інформація про викладача		
Викладачі	Тернова Алла	Шарко Віталій
Науковий ступінь	кандидат технічних наук	доктор економічних наук
Вчене звання	доцент	професор
Посада	завідувач кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва	професор кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Соборна, 87, ауд. 50	
Контактний телефон	097-76-05-126	067 954 25 43
E-mail:	kaftov_tas@ukr.net a.ternova@vtei.edu.ua	vorfahr@ukr.net v.sharko@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання		
Інформація про освітній компонент		
Статус компонента	Вибірковий	
Освітній ступінь	Бакалавр	
Навчальний рік	2026/2027	
Анотація курсу	В умовах глобалізації економічних процесів споживачам бракує якісної та своєчасної інформації, вони недостатньо проінформовані щодо існуючих механізмів захисту своїх прав. Створити в Україні ефективну систему інформування про безпечність товарів та послуг, захисту прав споживачів можна лише завдяки підвищенню споживчої свідомості українців. Завдяки всебічній об'єктивній інформації, одержаній в результаті проведення порівняльних тестувань, споживачі мають можливість вибирати товар або послугу більш усвідомлено, що в свою чергу сприяє підвищенню рівня їх вимог до товарів або послуг, а також накладає на виробників відповідальність за свої товари. В сучасних умовах порівняльні тестування стали одним з важливих елементів формування позитивного іміджу торгових марок, репутації виробників у всьому світі. Особливо важливі порівняльні тестування на ринку товарів широкого вжитку. Необхідність широкого впровадження системи порівняльних тестувань, зумовлено непрозорістю, нечіткістю та неузгодженістю законодавства про захист прав споживачів з європейським. Саме тому сучасному фахівцю-товарознавцю, досліднику необхідні знання з організації та проведення порівняльних тестувань товарів та послуг, які є важливою складовою діяльності консумерських організацій. Основна мета освітнього компонента «Порівняльне тестування» – вивчення умов організації та практики проведення порівняльних тестувань товарів та послуг як засобу набуття інформації для	

	споживачів та окреслення перспектив розвитку системи порівняльних тестувань в Україні та світі.
Мова викладання	Українська мова
Результати навчання	– знання основних визначень та понять в галузі порівняльних тестувань; – знання методології та інструментарію порівняльних тестувань; – знання принципів та особливостей організації порівняльних тестувань певних груп товарів та послуг; – знання діяльності міжнародних та вітчизняних організацій порівняльних тестувань товарів та послуг; – вміння оперувати основними термінами та визначеннями з порівняльних тестувань товарів та послуг; – вміння планувати організацію проведення порівняльних тестувань; – вміння розробляти програми порівняльних тестувань; – вміння інтерпретувати результати порівняльних тестувань, володіти методами опрацювання даних; – вміння визначати оптимальні для певного виду тестування канали розповсюдження інформації до споживачів; – вміння окреслювати основні перспективні шляхи удосконалення діяльності з порівняльних тестувань в Україні з урахуванням кращих міжнародних практик.

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю	Бальна оцінка
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	лабораторні заняття	самостійна робота здобувачів		
Тема 1. Роль порівняльних тестувань товарів та послуг як засобу отримання інформації для споживачів	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 2. Роль та особливості порівняльних тестувань в умовах глобалізації	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 3. Міжнародні практик та аналіз досвіду вітчизняних конsumerських організацій щодо проведення порівняльних тестувань товарів та послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 4. Методологія та інструментарій порівняльних тестувань	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5

Тема 5. Умови організації та практики проведення порівняльних тестувань товарів та послуг як засобу набуття інформації для споживачів	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 6. Методи опрацювання даних, каналів розповсюдження конsumerської інформації, інтерпретації результатів	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 7. Особливості організації тестувань певних груп харчових продуктів, непродовольчих товарів та видів послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 8. Принципи та особливості організації порівняльних тестувань певних груп товарів та послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 9. Розроблення програми порівняльних тестувань	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 10. Особливості проведення порівняльних тестувань певних груп товарів та видів послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 11. Підготовчий етап проведення порівняльних тестувань товарів та послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 12. Характеристика основного етапу проведення порівняльного тестування товарів та послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 13. Заключний етап проведення незалежних тестувань товарів та послуг	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 14. Проблеми організації та проведення порівняльних тестувань	9	2	2	5	ВЛЗ, В, УД, Т	5
Тема 15. Законодавча неврегульованість процедури порівняльних тестувань	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Тема 16. Перспективи	9	2	2	5	ВЛЗ, В,	5

розвитку практики порівняльних тестувань в Україні та світі					ДП	
Тема 17. Шляхи вирішення проблем у сфері порівняльних тестувань та особливості створення інформаційно-довідкового центру для споживачів	9	2	2	5	ВЛЗ, В, ДП	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль	екзамен					
Поточний контроль / критерії оцінювання	Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: ВЛЗ – виконання лабораторних завдань – 2 бали; В – відповідь на лабораторних заняттях – 1 бал; УД – участь у дискусії – 1 бал; Т – тестування – 1 бал; ДП – доповідь та презентація – 2 бали. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (участь у наукових заходах). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів. Критерії оцінювання встановлені відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти http://www.vtei.com.ua/doc/2024/dok/8.pdf ..					
Основні літературні та інформаційні джерела	1. Про захист прав споживачів : Закон України від 10.06.2017 зі змінами та доповненнями станом на 24.12.2024. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1023-12 2. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України від 06.12.2018 № 2639-VIII зі змінами та доповненнями станом на 07.11.2025. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19 3. Керівні принципи порівняльного спільного тестування продукції. URL: www.consumerinfo.org.ua/testing/icrt-guidelines 4. Міжнародна організація з порівняльних тестувань товарів та послуг. URL: www.international-testing.org 5. Інститут інформації для споживачів Stiftung Warentest. URL: www.stiftung-warentest.de 6. Науково-дослідний центр незалежних споживчих експертиз «ТЕСТ». URL: http://test.org.ua 7. Калашник О.В., Мороз С.Е., Поліщук Л.В., Кириченко О.В. Порівняльне тестування фарфорового посуду. Вісник Хмельницького національного університету. Технічні науки. 2019. № 1 (269). С. 105-113. URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/01/18-10.pdf					
Політика освітнього компонента						
Організація навчання	Аудиторні заняття з освітнього компонента проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті ВТЕІ ДТЕУ https://m.vtei.edu.ua/?redirect=0 . Вимоги щодо організації навчання: 1. Сумлінне виконання розкладу занять з освітнього компонента (здобувачі вищої освіти відвідують заняття в обов'язковому порядку; здобувачі, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються). 2. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка					

	до практичних занять, якісне і своєчасне виконання завдань та обов'язкове виконання самостійних завдань, наданих науково-педагогічним працівником (НПП). 3. Користування мобільними пристроями під час заняття лише з дозволу НПП і тільки з навчальною метою. 4. Здобувач вищої освіти може ознайомлюватись із своїми оцінками та накопиченими балами в особистому електронному кабінеті, що міститься у вільному доступі. 5. Можливість перескладання будь-якого експрес-контролю в разі отримання незадовільної оцінки. Згідно з робочою програмою освітнього компонента окремі теми або їх питання викладаються на лекційних заняттях, інші – вивчаються здобувачами самостійно. Вивчення доцільно розпочати з ознайомлення з програмою курсу, а потім переходити до послідовного вивчення окремих тем. Самостійна робота здобувачів повинна проводитися у двох напрямках: – з питань тем освітнього компонента, які розглядалися під час аудиторних занять, увагу слід зосередити на більш детальному вивченні окремих положень законодавчих актів; – з питань тем освітнього компонента, які повністю передбачені для самостійного вивчення, необхідно опрацювати та засвоїти матеріал у відповідності з робочою програмою. Для кращого засвоєння матеріалу доцільно по кожній з тем і підтем скласти конспект. Перевірка виконання самостійної роботи проводиться НПП на практичних заняттях, а також виноситься на поточний контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять
Інтеграція ШІ в освітній процес	Інтеграція ШІ в освітній процес здійснюється відповідно до Політики застосування штучного інтелекту (ШІ). Згідно пункту 3. Політики застосування штучного інтелекту (ШІ) правила для здобувачів: 3.1. Дозволене використання ШІ (як допоміжного інструменту) 3.1.1. Планування та генерація ідей Використання ШІ для мозкового штурму, пошуку нових ідей для теми тез (з обов'язковим додаванням у запит посилань на україномовні джерела за тематикою дослідження). 3.1.2. Допомога в дослідженнях Узагальнення великих наукових статей або звітів для швидкого розуміння їхньої суті. Важливо: це не замінює необхідності самостійного прочитання та критичного аналізу ключових джерел. Пошук релевантної літератури або джерел (з обов'язковою подальшою перевіркою їх існування та достовірності, оскільки ШІ може вигадувати джерела). 3.1.3. Покращення власного тексту Перевірка граматики, орфографії та пунктуації у власноруч написаному тексті. Перефразування власних складних речень для покращення ясності та стилю. Переклад фрагментів тексту з іноземних джерел з обов'язковим подальшим редагуванням, оскільки автоматичний переклад часто буває неточним. 3.2. Заборонене використання ШІ (що вважається порушенням

	академічної доброчесності) Наступні дії є суворо забороненими і розглядаються як грубе порушення принципів академічної доброчесності, що прирівнюється до плагіату та академічного шахрайства: 3.2.1. Пряме копіювання (Плагіат) Подання тексту, повністю або значною мірою згенерованого ШІ, як власної, оригінальної роботи. Це стосується як цілої роботи, так і окремих абзаців. 3.2.2. Використання під час контрольних заходів Будь-яке використання інструментів ШІ під час іспитів, тестів (включаючи онлайн-тестування), якщо це не було прямо та письмово дозволено науково-педагогічним працівником для конкретного завдання. 3.2.3. Фальсифікація та вигадкування Використання ШІ для створення фальшивих даних, неіснуючих посилань на літературу, фейкових цитат чи результатів досліджень. 3.2.4. Делегування ключових завдань Перекладання на ШІ основного аналітичного чи творчого завдання роботи. Наприклад, замість самостійного аналізу ринкової ситуації здобувач дає ШІ запит: «Проаналізуй ринок смартфонів в Україні та напиши висновки», а потім подає отриманий текст як результат власного аналізу. 3.2.5. Виконання роботи за іншого Використання ШІ для відповідей, виконання групових завдань від імені здобувача, якщо це не передбачає його активної інтелектуальної участі. 3.3. Вимоги до декларування та цитування Прозорість є ключовим елементом відповідального використання ШІ. 3.3.1. Обов'язок декларування Здобувач зобов'язаний декларувати факт використання інструментів генеративного ШІ у всіх письмових роботах, що підлягають оцінюванню, зокрема тезах. Виняток: декларування не вимагається для базових завдань, як-от перевірка орфографії чи граматики за допомогою вбудованих редакторів (наприклад, в MS Word). 3.3.3. Формат декларації Декларація має бути представлена в окремому документі «Декларація про використання ШІ». Декларація повинна містити: назву інструменту та компанію-розробника (наприклад, ChatGPT від OpenAI, Gemini від Google); чіткий перелік завдань, для яких використовувався ШІ; підтвердження, що здобувач несе повну відповідальність за фінальний зміст роботи. Приклад повної декларації: Декларація про використання ШІ Під час підготовки даних тез було використано інструмент ChatGPT-4 (OpenAI). Його було застосовано для таких допоміжних завдань: генерація ідей для структури роботи на етапі планування; перефразування трьох речень у розділі 2 для покращення стилістики; генерація базового шаблону для SWOT-аналізу, який був згодом самостійно заповнений та проаналізований. Весь основний текст, аналіз, інтерпретація даних та висновки є

	результатом моєї власної інтелектуальної праці. Я перевінив(ла) всю інформацію, отриману від ШІ, на точність та достовірність і несу повну відповідальність за зміст цієї роботи.
Відпрацювання пропусків занять	Пропущені заняття в обов'язковому порядку відпрацьовуються: лекційні – шляхом конспектування відповідних тем, лабораторні – шляхом виконання лабораторних завдань.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль – екзамен. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти
Академічна доброчесність	Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/35.pdf . Політика застосування штучного інтелекту (ШІ) http://www.vtei.com.ua/doc/dtu/pol/96.pdf
Інші складові політики компоненту	Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені робочою програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він / вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації НПП

Затверджено на засіданні кафедри товарознавства, експертизи та торговельного підприємництва 26.01.2026, протокол № 01.

Науково-педагогічні працівники

Алла ТЕРНОВА

Віталій ШАРКО

Завідувач кафедри

Алла ТЕРНОВА